

viněn přeplněním celnice ve Vídni, nebylo v první stolici tvrzeno, jest to však také okolností nerozhodnou, jelikož, kdo porušil povinnost smluvní, ručí za veškerou škodu tím zaviněnou, z čehož plyne, že zasílatel, jenž proti ujednání k vyřízení příkazu jemu daného a jím přijatého použil mezizasílatele, ručí nejen za jeho zavinění, nýbrž také za náhodu, pokud nedokázal, že tato náhoda byla by stejně se přihodila i v případě přímého provedení dopravy (§ 1311 obč. zák.). O takový důkaz se však žalovaná ani nepokusila. Tvrdí-li dovolání, že bylo na žalobkyni, by prokázala, že žalovaná nese vinu i tehdy, dojde-li k uzavření hranic po dojednané smlouvě, přehlíží jednak ustanovení čl. 380 odstavce druhý obch. zák., pokud se týče §u 1298 obč. zák., jednak, že v takovémto případě bylo její povinností, by žalobkyni učinila ihned potřebné oznámení ve smyslu čl. 361 obch. zák. a vyčkala její další dispozice. Jak si dovolání představuje námitku nedostatku aktivní legitimace žalobkyně, jest těžko pochopitelné, kdyžť jest zřejmo, že odběratelé zboží mohli se co do svých nároků přidržeti jen svého smluvníka, a tento zase jen svého zasílatele, a když nižší soudy zjistily, že žalující firma byla povinna, dodati zboží zavčas do Jugoslaviie a nikoliv pouze podati je v Krnově na dráhu k dopravě. Také není pravda, že podle čl. 356 obch. zák. v každém případě dodatečná lhůta musí býti dána. Dovolání přehlíží, že podle čl. 356 obch. zák. poskytnutí lhůty k dodatečnému plnění je třeba jen potud, pokud to povaha obchodu připouští, a že při sezonním zboží zpravidla tomu tak není. Poukazuje-li dovolání dále k tomu, že kupující podle čl. 355 obch. zák. nemá právo, žádati slevu, přehlíží, že podle toho místa zákona v případě, že prodávatel s dodáním zboží je v prodlení, může kupitel žádati splnění vedle náhrady škody, a že tato může nahrazena býti i tím, že prodávatel povoluje slevu na ceně (§ 1438 obč. zák.).

Čís. 4739.

Byla-li postoupená pohledávka po postupu exekučně zabavena, není dotčena exekucí, pokud převyšuje vymáhaný peníz.

Činí-li si na příkázanou pohledávku kromě vymáhajícího věřitele nárok též postupník, jest dlužník oprávněn složit pohledávku na soudě.

Nastalo-li nebo může-li nastati ručení nabyvatele za dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí (dodatek III. k nařízení ze dne 27. dubna 1922, čís. 143 sb. z. a n.), jest nabyvatel oprávněn, složit potřebný k tomu peníz na soudě.

(Rozh. ze dne 25. února 1925, Rv II 850/24.)

Zažalovaná pohledávka byla žalobci postoupena Annou H-ovou dne 19. ledna 1924 a dlužníci o postupu byli vyrozuměni před 21. únorem 1924, kdy byla pohledávka exekučně zabavena a příkázána k vybrání zemskému fondu k vydobytí dávky z přírůstku hodnoty. Žalobu o zaplacení pohledávky procesní soud první stolice zamítl, o dovolací soud uznal podle žaloby. **Důvody:** První soud, vychá-

zeje z právního názoru, že žalovaní jako poddlužníci jsou ve smyslu ustanovení §§ 294, 303 a 308 ex. ř. usnesením exekučního soudu vázáni a že nejsou ani oprávněni ani povinni, toho času H-ové nebo jejímu postupníku, totiž žalobci platiti, žalobu zamítl. Odvolací soud však nedsílí tohoto právního názoru. Jest nesporno, že zažalovaná pohledávka byla žalobci postoupena ještě před tím, než byla soudně zabavena a přikázána k vybrání. Postupem tím stal se dle ustanovení §u 1392 obč. zák. žalobce věřitelem (majitelem pohledávky), do jehož majetkové sféry pohledávka ta přešla a přestala býti majetkem postupitelky H-ové. Důsledkem toho jest, že exekuce proti H-ové po tomto postupu pohledávky povolená, a to zabavením a přikázáním k vybrání, nemůže do výše postoupené pohledávky 37.000 Kč jeviti ani vůči dlužnici (H-ové) ani vůči poddlužníkům (žalovaným) právního účinku, vždyť pohledávka zabavená v době doručení soudního usnesení nebyla již majetkem H-ové a exekuci lze povolit a vésti výhradně jen na majetek dlužníků (§294 ex. ř.). Ustanovení §u 308 ex. ř. poslední odstavec na tento případ nedopadá, poněvadž ustanovení to má na mysli postup již soudně přikázané pohledávky, čemuž však v tomto případě tak není. Žalovaní dovozují, že obstávka dotýká se pohledávky jakožto takové bez ohledu na osobu dlužníka nebo věřitele a že je při tom nerozhodným vnitřní poměr mezi stranami a že jsou dle ustanovení §u 1425 obč. zák. oprávněni 37.000 Kč na soudě složiti, čehož však neučinili; k placení prý nemohou býti odsouzeni také z toho důvodu, že jim přísluší ve smyslu ustanovení §u 1396 obč. zák. proti žalobci všechny námitky, které mohou činiti vůči postupitelce H-ové, zejména tedy námitka, že mají soudní zákaz neplatiti. Tento právní názor není však v souladu s ustanovením §u 294 ex. ř., které předpokládá, že zabavená a přikázaná pohledávka dlužníku skutečně patří (Zugleich ist dem Verpflichteten selbst jede Verfügung über seine Forderung... zu untersagen). Žalovaní věděli v době doručení soudního exekučního usnesení, že pohledávka ve výši 37.000 Kč H-ové již nepatří a že soudním exekučním usnesením H-ové příkaz s pohledávkou nenakládáti a jim daný zákaz H-ové neplatiti je právně bezúčinným, a měli proto peníz 37.000 Kč na soudě složiti, vznikla-li jim pochybnost, komu na pohledávku právo přísluší, nemohou však žalobci jakožto postupníku pohledávky důvodně namítati, že mu pohledávku zažalovanou, když se stala splatnou, nezaplatí.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a uložil procesnímu soudu své stolice, by ve věci dále jednal a ji znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Jest nesporno, že zažalovaná pohledávka 37.000 Kč byla Annou H-ovou žalobci postoupena ještě před tím, než došlo k jejímu exekučnímu zabavení a přikázání k vybrání pro vykonatelnou dávku z přírůstku hodnoty ve výši 14.317 Kč 19 h, dlužnici Anně H-ové k placení vyměřenou. V dovolání snaží se dovolatelé dovoditi, že jako postoupení dlužníci nejsou povinni, by na pouhé vyrozumění platili postupníkovi. Ale nehledíc k tomu, že byli o postupu vyrozuměni postupující věritel-

kou samou, nelze k této námitce, teprve v dovolacím řízení uplatňované, jako k nepřipustné novotě dle §u 504 c. ř. s. přihlížeti. Jest tedy stav ten, že zabavení a přikázání sporné pohledávky stalo se po hotovém jejím postupu na žalobce. Především nelze přehlédnouti, že postoupená pohledávka činí patrně více, než ona dávka s příslušenstvím. Ježto přikázání stalo se, jak prvý soudce výslovně zjišťuje, jen až do výše vykonatelné pohledávky, jest částka, kterou postoupená pohledávka převyšuje onu vykonatelnou pohledávku s příslušenstvím touto exekucí vůbec netknuta a bylo by možno, aby k zaplacení tohoto rozdílu byli žalovaní odsouzeni, pokud ovšem nepřijdou v úvahu ještě tyto námitky, dovolateli v rámci dovolacích důvodů čís. 2 a 4 §u 503 c. ř. s. uplatňované. 1. Odvolací soud, změňuje rozsudek soudu první stolice, neměl zřetele k námitce žalovaných, že mezi postupující a žalovanými stala se úmluva, dle níž byli žalovaní oprávněni, aby si zadrželi část, potřebnou ke krytí dávky z majetku a dávky z přírůstku na majetku, aniž dbal toho, že o tom žalovaní nabídli důkazy, zejména výsledkem stran, kdežto žalobce nabídl protidůkaz svědkyní Annou H-ovou. Zjištění v tomto směru nebylo provedeno. Tím stalo se odvolací řízení vadným dle §u 503 čís. 2 c. ř. s. Nesmí se při tom přehlédnouti, že tyto dvě dávky (zákon ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n.) jsou rozlišny od dávky z přírůstku hodnoty, upravené nyní pravidly o obecní dávce z přírůstku hodnoty, uveřejněnými jako dodatek III. k nařízení ze dne 27. dubna 1922, čís. 143 sb. z. a n. Zdá se, že stranám rozdíl těchto tří dávek nebyl úplně jasným. I bude dle §u 182 c. ř. s. povinností soudu, by působil i v tomto směru k vyjasnění skutkového stavu věci a dle toho zařídil další svůj postup a provedl potřebná zjištění. Dosud ani není zjištěno, zda z právního jednání mezi stranami došlo vůbec k vyměřování dávky z přírůstku hodnoty, a zda dávka tato je u zcizitele nedobytnou, a zda nastalo neb nastati může ručení žalovaných jako nabyvatelů dle §u 13 (3) oněch pravidel, v kterémžto případě žalovaní se zřetelem na §§ 928, 1052 a 1396 obč. zák. i mimo případ smluvní by byli oprávněni složit částku, nutnou k úhradě dávky, na soudě. Bylo by po případě proto žalované ohledně této částky žalobního nároku odsouditi nikoli k přímému placení, nýbrž nanejvýše k složení do soudního uschování do 14 dnů po duhonem práva, čehož přípustnost dovolatelé v dovolacím sdělení uznávají pravíce, že by v tom případě byli ihned submitovali. 2. Odvolací soud neposoudil věc správně potud, že při svém rozhodnutí vůbec nepřihlížel k exekuci, vedené pod čís. E 175/24. Na případ střetnutí se práv, o jaký v tomto sporu jde, že totiž pohledávka postoupená jest po postupu zabavena na základě exekučního titulu proti postupkyni svědčího, jest vztahovati zvláštní předpis §u 307 ex. ř. Tímto předpisem jest pro takovéto případy dlužníkovi poskytnuto právo, složit pohledávku na soudě, aniž třeba spravovací žaloby dle §u 1425 obč. zák. Činili-li totiž na přikázanou pohledávku kromě vymáhajícího věřitele nárok také jiné osoby, třeba jako v tomto případě žalobce jako postupník strany povinné, jest poddlužník (jímž v tomto případě jsou žalovaní) oprávněn složit pohledávku u soudu exekučního ve prospěch všech těchto osob (§ 1425 obč. zák.). Dle druhého odstavce §u 307 pak v tom

případě, jsou-li žaloby o zaplacení takovéto pohledávky proti poddlužníku již zahájeny, může poddlužník, slože pohledávku u soudu procesního, navrhnouti, by z rozepré byl propuštěn. Jest tedy přímo zákonem poddlužníkovi přiznáno oprávnění k soudnímu složení a proto nemůže poddlužník v takovémto případě ve sporu o pohledávku býti odsouzen k jejímu přímému placení, nýbrž jen k složení do soudní úschovy. Odvolací soud, vycházející ze svého nesprávného názoru právního, nevzal okolnosti v tomto směru pro rozhodnutí závažné na přetřes, a bude proto třeba dle Šu 182 c. ř. s. objasnit věc po skutkové stránce a provést skutkové zjištění zejména i v tom směru, zda vůbec a v jaké číselné výši bylo by žalované i z tohoto důvodu odsouditi jen k soudnímu složení.

Čís. 4740.

Lze postoupiti i budoucí pohledávku, pokud není pochybnosti o osobě příštího dlužníka a o pohledávce samotné co do jejího vzniku.

Nelze soudně zabaviti pohledávku, jež byla již postoupena osobě třetí.

(Rozh. ze dne 25. února 1925, Rv II 32/25.)

Josef R. postoupil pohledávku, kterou měl vůči zemské pokladně z důvodu prováděných staveb, písemně dne 20. dubna 1923 žalované bance. Pohledávka ta byla teprve po tomto postupu pro žalující nemocenskou pokladnu soudně zabavena a jí k vybrání přikázána. Zemská pokladna složila dne 29. února 1924 na soudě peníz, jež dlužila Josefu R-ovi. Žaloba nemocenské pokladny na banku o uznání, že z peněz, složených zemskou pokladnou, přísluší část 18.890 Kč 61 h žalobkyni, a o svolení k vyplacení oné části žalobkyni byla oběma nižšími soudy zamítnuta, odvolacím soudem mimo jiné z těchto důvodů: Postupem ze dne 20. dubna 1923 přestal býti R. majitelem pohledávky a žalovaná jako postupnice stala se její vlastníčí. Zemský výbor jako poddlužník musí vzhledem k tomu, že pohledávka byla teprve po postupu zabavena, dbáti tohoto převodu. Stanoví-li se v Šu 294 ex. ř., že dlužník se má zakázati, aby se svou pohledávkou nenakládal, zejména, by jí nevybral, jest tím jenom jasně řečeno, že soudní zákaz může se setkat s právním účinkem jenom tehdy, je-li pohledávka v době doručení soudního zákazu dosud majetkem dlužníkovým. Poněvadž ale v tomto případě bylo zjištěno, že pohledávka v době doručení soudního zákazu majetkem dlužníkovým již nebyla a že byla již majetkem žalované banky, jest onen soudní zákaz právně bezúčinným. Nárok žalobní domáhající se na žalované uznání, že z peněz, uložených zemskou pokladnou u schovacího úřadu soudního přísluší jí část 18.890 Kč 61 h není zákonem ospravedlněn. Odvolatelka vytýká rozsudku nesprávné právní posouzení také po té stránce, že první soud přehlíží, že postup jest vůbec neplatným, poněvadž se stal v době, kdy pohledávka R-ova vůči zemskému výboru ještě neexistovala. Také tato výtka jest neopra-